

Odbor za pravice žensk in enakost spolov

2017/2224(INI)

4.4.2018

MNENJE

Odbora za pravice žensk in enakost spolov

za Odbor za kulturo in izobraževanje

o posodobitvi izobraževanja v EU
(2017/2224(INI))

Pripravljalnica mnenja: Michaela Šojdrová

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za pravice žensk in enakost spolov poziva Odbor za kulturo in izobraževanje kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

- A. ker je odločitev o izboljšanju kakovosti izobraževanja sicer v pristojnosti držav članic, a ima EU ključno podporno vlogo pri določanju skupnih ciljev in spodbujanju izmenjave dobrih praks na podlagi členov 165 in 167 PDEU;
- B. ker je enakost spolov temeljno načelo Evropske unije, zapisano v Pogodbah, in bi morala biti vključena v vse politike EU, zlasti na področju izobraževanja in kulture;
- C. ker izobraževanje nudi edinstveno priložnost za krepitev vloge deklet in žensk ter za obravnavo vseh oblik diskriminacije in stereotipov, vendar ta potencial v Evropski uniji ni v celoti izkoriščen; ker v skladu s podatki Eurostata za leto 2014 več žensk (42,3 %) kot moških (33,6 %) nadaljuje z visokošolskim izobraževanjem, vendar več žensk izbere humanistična kot znanstvena področja; ker samo 9,6 % žensk v terciarnem izobraževanju opravlja študij, povezan s področjem IKT, v primerjavi s 30,6 % moških; ker lahko vpliv stereotipov o spolih na izobraževanje in usposabljanje usmerja življenjske odločitve, kar vpliva na trg dela, kjer se ženske soočajo z vodoravno in vertikalno segregacijo; ker se ženske pogosto soočajo z nasiljem, ki ga je mogoče odpraviti z izobraževanjem; ker so ženske še vedno premalo zastopane v pobudah za dodatno spodbujanje e-izobraževanja ter digitalnih spretnosti in znanj, kot so evropski teden programiranja, IKT za boljše izobraževanje, „Startup Europe Leaders Club“ in velika koalicija za digitalna delovna mesta;
- D. ker je dostop do visokokakovostnega izobraževanja bistvenega pomena za osebni razvoj, odgovorno državljanstvo, pomoč pri razvoju razumevanja in spoštovanja človekovih pravic in skupnih temeljnih vrednot, zagotavljanju socialne kohezije ter za boj proti družbenoekonomskim neenakostim in neenakostim med spoloma, stereotipom o spolih in nasilju; ker je izobraževanje močno orodje za premagovanje globoko zakoreninjenih stereotipov in diskriminacije na podlagi spola; ker se morajo izobraževalni sistemi osredotočiti ne samo na trg dela, ampak tudi na človekove, družbene in kulturne potrebe; ker bi morali imeti vsi otroci možnost visokokakovostnega izobraževanja brez diskriminacije; ker so se družbenoekonomske razlike v Evropi v zadnjih desetletjih povečale in ker je neenakost tesno povezana z zaposlitvenimi možnostmi in vrstami zaposlitve; ker je bistveno, da so za izobraževanje, dostop do katerega je temeljna človekova pravica, stalno namenjena ustrezna finančna sredstva; ker imajo učitelji odločilno vlogo pri oblikovanju osebnega, državljanskega in družbenega izobraževanja svojih učencev, tudi v zvezi z vprašanji o enakosti spolov in socialnimi neenakostmi;
- E. ker so varčevalni ukrepi in resno zmanjšanje javne porabe na splošno zmanjšali proračun za javno izobraževanje, kar je negativno vplivalo na mlade in študente, zlasti ženske in dekleta;
- F. ker je podjetništvo pogosto povezano z znanjem in spretnostmi, ki so povezane s proaktivnim upravljanjem projektov, pogajanji in proaktivnostjo; ker bi bilo treba te spretnosti in znanja spodbujati in gojiti;

- G. ker je digitalizacija korenito in bistveno spremenila način, kako ljudje dostopajo informacije in jih zagotavljajo, kar odpira velike možnosti na področju izobraževanja, tudi glede izobraževalnih priložnosti za ženske in dekleta; ker obstaja velika razlika med spoloma pri dostopu do poklicnih in izobraževalnih možnosti na področju informacijske in komunikacijske tehnologije ter računalniškega znanja;
- H. ker je med znanstveniki le 20 % žensk, med diplomanti inženirstva pa zgolj 27 %¹; ker ima le 29 od 1 000 diplomantk diplomo na področju IKT (v primerjavi s 95 na 1 000 diplomantov) in ima samo 3 % vseh diplomantk diplomo s tega področja (v primerjavi s skoraj 10 % diplomantov), medtem ko se bodo le 4 od 1 000 žensk odločile za delo v sektorju IKT; ker bi lahko povečanje števila žensk v sektorju IKT, ki je eden od najbolj plačilnih sektorjev, predvsem z njihovo udeležbo v izobraževanju s področja IKT ter naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, prispevalo k njihovem boljšemu finančnemu položaju in neodvisnosti, s čimer bi se zmanjšala skupna razlika v plačilu med spoloma; ker 60 % učencev in dijakov v EU v učilnicah nikoli ne uporablja digitalne opreme; ker je v znanstvenih in tehnoloških sektorjih le malo žensk na vodilnih položajih; ker je na področjih, kjer prevladujejo moški, potrebno več vzornic;
- I. ker ima vseživljenjsko učenje pomembno vlogo pri povečevanju konkurenčnosti in zaposljivosti žensk na delovnem mestu; ker samo 15 %² žensk z nižjo stopnjo izobrazbe nadaljuje z vseživljenjskim učenjem in usposabljanjem; ker je treba to število povečati, da bi premagali težave, s katerimi se srečujejo pri posodabljanju spretnosti, da bodo ustrezale potrebam spreminjajočega se trga dela;
- J. ker lahko nesorazmerno močna zastopanost žensk v nekaterih poklicih, kot je poučevanje, potencialno zmanjša status poklica in zniža plače;
- K. ker morajo nacionalni organi spodbujati enakost spolov v izobraževalnih ustanovah z vsemi razpoložljivi sredstvi, izobraževanje o enakosti spolov pa bi morali biti prečno vključeno v vse šolske učne načrte; ker morajo evropski in nacionalni organi zagotoviti, da učno gradivo ne bo vsebovalo diskriminatorne vsebine;
- L. ker znatno število deklet in fantov iz revnih socialno-ekonomskih okolij zaradi nizkih življenjskih standardov nima enakega dostopa do izobraževanja;
- M. ker imajo starši pomembno vlogo v izobraževanju svojih otrok in bi zato morali biti dejavno udeleženi pri vseh prizadevanjih in politikah za posodobitev izobraževanja;
- N. ker je treba v vseh regijah EU vzdrževati šole in objekte za usposabljanje v lokalnih skupnostih kot osnovno podlago za dobro izobraževanje in enake možnosti za dekleta;
1. poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo imeli vsi študenti v njihovih izobraževalnih sistemih enake možnosti, zlasti tisti iz socialno-ekonomsko prikrajšanih okolij, ter naj spremljajo njihov enakopraven dostop do visokokakovostnega izobraževanja; meni, da je dostop do šolanja, včasih v fizičnem in geografskem pomenu besede, eden od načinov za obravnavanje neenakosti med spoloma v izobraževanju;

¹ Evropska komisija: Pregled izobraževanja in usposabljanja za leto 2017, na voljo na https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2017_en.pdf

² Indeks enakosti spolov Evropskega inštituta za enakost spolov, 2017.

vztraja, da bi bilo treba upoštevati širše socialne dejavnike, da bi izboljšali stanje marginaliziranih deklet v EU; opozarja, da številni učenci iz marginaliziranih skupin opustijo šolanje pred zaključkom študija in/ali se izobražujejo v ločenih šolah; meni, da je izobraževanje za marginalizirane otroke edina pot iz revščine in izključenosti; poudarja, da revščina in gospodarske težave resno vplivajo na enakost spolov v izobraževanju, kar vpliva tudi na dostop deklet do šolanja in univerz; zato spodbuja pobude držav članic za zmanjšanje neposrednih in posrednih stroškov izobraževanja za družine v stiski; toplo pozdravlja spodbujanje vključujočega izobraževanja z izmenjavo dobrih praks pri vključevanju učencev migrantov in izmenjavo informacij za določanje skupnih vrednot;

2. poudarja, da je nizka vključenost žensk in deklic v izobraževanje s področja IKT in kasneje v zaposlitev na tem področju posledica zapletenega medsebojnega delovanja spolnih stereotipov, ki se začne že zgodaj v življenju in izobraževanju ter se nadaljuje na delovnem mestu; spodbuja Komisijo in države članice, naj se borijo proti stereotipom o spolih in spodbujajo enakost med spoloma na vseh ravneh in v vseh vrstah izobraževanja, tudi v zvezi z izbiro študija in poklicne poti na podlagi spola, v skladu s prednostnimi nalogami iz okvira za izobraževanje in usposabljanje do leta 2020;
3. spodbuja Komisijo in države članice, naj znotraj okvira za izobraževanje in usposabljanje do leta 2020 odprto sodelujejo pri iskanju rešitev in izmenjavi dobrih praks v zvezi z zgodnjim digitalnim izobraževanjem, ki je vključujoče za dekleta, vključno z digitalnimi spretnostmi in znanji ter programiranjem, ter v poznejših fazah programov, katerih cilj je povečati delež žensk, ki se odločijo, da bodo nadaljevale študij in diplomirale na področjih naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike;
4. poudarja, kako pomembno je zagotavljati digitalno pismenost in sodelovanje žensk in deklet v izobraževanju in usposabljanju na področju IKT; poziva Komisijo in države članice, naj namenijo večji poudarek zagotavljanju priložnosti za izobraževanje in usposabljanje deklet na področjih naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike ter na področju IKT, pa tudi obravnavi digitalne vrzeli med spoloma z razvojem njihovih digitalnih spretnosti in znanj z vključitvijo programiranja, novih medijev in tehnologij v učne načrte na vseh ravneh, tudi za učno osebje, da bi zmanjšali in odpravili vrzeli v digitalnem znanju in spretnostih; spodbuja države članice, naj v zgodnjih fazah šolanja uvedejo primerno izobraževanje o IKT, s posebnim poudarkom na spodbujanju deklet, naj se začnejo zanimati za digitalno področje in razvijejo nadarjenost na njem, saj se dekleta na svoji izobraževalni poti zaradi spolnih stereotipov v zvezi s temi predmeti, pomanjkanja vzornic ter ločevanja dejavnosti in igrac odmikajo od predmetov na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike; poziva vse države članice, naj dosledno vlagajo v informacije, kampanje ozaveščanja in izobraževanja ter izboljšajo poklicno svetovanje za dekleta in fante, tako da obravnavajo stereotipne predstave o vlogah spolov, pa tudi stereotipe o spolih v poklicnem usmerjanju, zlasti v zvezi z znanostjo, inženirstvom in novimi tehnologijami; poudarja, da bi to pripomoglo k zmanjšanju razlik med spoloma na trgu dela in okrepilo položaj žensk ter omogočilo, da bi se v celoti izkoristil človeški kapital, ki ga predstavljajo dekleta in ženske v EU;
5. poziva države članice, naj se borijo proti spolnim stereotipom v izobraževanju in tako

zagotovijo, da bodo imele ženske enake možnosti in svobodo izbire glede poklicne poti, ki jo želijo opravljati; je v tem kontekstu zaskrbljen zaradi stereotipov, ki so v nekaterih državah članicah še vedno prisotni v učnem gradivu, ter da imajo učitelji drugačna pričakovanja glede vedenja deklet in fantov; poudarja, da bi bilo treba načelo enakosti spolov vključiti v začetno in nadaljnje usposabljanje učiteljev ter v prakso poučevanja, da bi odpravili vse ovire, ki študentom preprečujejo, da bi v celoti izkoristili svoj potencial, ne glede na spol; poziva države članice, naj pri uvajanju enakosti med spoloma v učne načrte regionalnih izobraževalnih sistemov posebno pozornost namenijo najbolj oddaljenim regijam, pri tem pa upoštevajo visoko stopnjo nasilja nad ženskami v teh regijah; poudarja, da morajo izobraževalni sistemi na vseh ravneh vključevati vidik enakosti spolov in upoštevati potrebe ljudi, ki trpijo zaradi diskriminacije;

6. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bo zavezanost enakosti spolov segala dlje od načelnih izjav in političnih namer, ter bo prinesla znatno povečanje vloženih prizadevanj in sredstev, ob upoštevanju pomena izobraževanja o kulturnih spremembah; poziva Komisijo in države članice, naj se borijo proti vsem oblikam diskriminacije in nadlegovanja v izobraževalnih ustanovah; poziva Komisijo, naj podpira vključevanje objektivnih informacij o vprašanih LGBTI v šolske učne načrte;
7. priporoča, naj države članice in izobraževalne ustanove preventivno ukrepajo proti nasilju na podlagi spola; poudarja pomen, ki ga imajo preventivni ukrepi, zlasti v visokošolskih ustanovah za obravnavanje primerov spolnega nadlegovanja;
8. poudarja pozitiven učinek, ki ga imata spolna vzgoja in vzgoja o medosebnih odnosih na zdravje in dobro počutje mladih, pa tudi za doseganje enakosti spolov in krepitev vloge deklet; poziva države članice, naj v šolske učne načrte vključijo celovito spolno vzgojo, ki bo med drugim obravnavala seksizem, vlogo spolov ter koncepte soglasja, spoštovanja in vzajemnosti;
9. poudarja pomen visokokakovostnega izobraževanja in oskrbe ter opozarja, da bi morala biti splošna dostopna, da bi izboljšali usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja, zlasti za ženske in matere; opozarja, da imata predšolsko izobraževanje in oskrba ključno vlogo pri ustrezni pripravi otrok na osnovno šolo;
10. poudarja, kako pomembna je starosti primerno, otrokom prijazno izobraževanje in nasprotuje vsakršni neupravičeni in prezgodnji seksualizaciji otrok v varstvenih ustanovah za otroke, vrtcih ali osnovnih šolah;
11. poudarja, da vloga in dosežki žensk na področju zgodovine, znanosti in drugih področjih niso vedno ustrezno prikazani in zastopani v učnih načrtih in programih; poudarja, da bi morale države članice v sodelovanju s Komisijo sprejeti na ustreznih področjih ukrepe za vidnejšo in bolj uravnoteženo predstavitev in vključevanje žensk v izobraževalne vsebine; prav tako poziva države članice in Komisijo, naj organizirajo ukrepe, vključno s kampanjami, za razširjanje znanja o ženskah v področjih zgodovine, znanosti in drugih področjih, z dodatnim ciljem spodbujanja vloge vzornic za dekleta in ženske na vseh ravneh izobraževanja;
12. poudarja, da je treba v šolske učne načrte in strokovno znanje o zgodovini emancipacije žensk, zlasti o volilni pravici žensk, in to znanje spodbujati, med drugim ob simboličnih

obletnicah (npr. leta 2018 ob stoletnici, odkar so ženske dobile volilno pravico na Poljskem in v Nemčiji), da bi ozaveščali o spodbujanju pravic žensk v izobraževanju;

13. meni, da je podjetništvo gonilo rasti in ustvarjanja delovnih mest ter način, na katerega gospodarstva postanejo bolj konkurenčna in inovativna, kar prispeva h krepitvi vloge žensk;
14. opozarja, da bi bilo treba v okviru posodobitve visokega šolstva v EU razviti tesnejše sodelovanje med visokošolskimi ustanovami, podjetji in drugimi zainteresiranimi stranmi, zlasti na področju regionalnih inovacij, da bi tako izboljšali enakosti spolov na področju podjetniških poklicnih poti;
15. spodbuja države članice, naj ozaveščajo javnost o vseživljenjskem učenju in vključijo vidik enakosti spolov v razvoj ustreznih politik in programov, s posebnim poudarkom na ženskah z nižjo stopnjo izobrazbe na mestnih in podeželskih območjih, da bi jim zagotovili priložnosti za izpopolnjevanje;
16. poziva države članice, naj izobraževanje osredotočijo na podjetniško in finančno izobraževanje, prostovoljstvo in znanje tujih jezikov ter dajo prednost tem spretnostim in znanjem v programih poklicnega izobraževanja in usposabljanja;
17. spodbuja države članice in izobraževalne ustanove, naj zagotovijo, da bodo ženske bolj zastopane v upravnih odborih šol, univerz in raziskovalnih inštitutov, kjer so večinoma premalo zastopane, ter v upravljavskih organih šolskih in študentskih združenj, kakor tudi o vseh delovnih skupinah za izvajanje reform izobraževalnih sistemov;
18. poziva države članice, naj podpirajo izobraževalne ustanove pri odpravi spolno stereotipnega jezika glede na spol, ki bi lahko stopnjeval neenakost med spoloma, iz vseh dokumentov in komunikacijskih kanalov;
19. poziva države članice, naj razvijejo oziroma zaostrijo nacionalno zakonodajo za boj proti negativnemu vplivanju na stereotipno dožemanje spolnih vlog, ki jih kot vrednote prikazujejo mediji in oglasi, saj to pre pogosto spodkopava delo šol na tem področju;
20. priporoča, naj Komisija in/ali države članice ustanovijo in spodbujajo evropsko/nacionalno nagrado, ki bo osredotočena na vprašanje enakosti spolov v izobraževalnih ustanovah, da bi spodbudili dobro prakso.

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	27.3.2018
Izid končnega glasovanja	+: 29 -: 24 0: 2
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Daniela Aiuto, Heinz K. Becker, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Iratxe García Pérez, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Florent Marcellesi, Angelika Mlinar, Angelika Niebler, Margot Parker, Marijana Petir, Terry Reintke, Liliana Rodrigues, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská, Maria Gabriela Zoaň
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Stefan Eck, Urszula Krupa, Branislav Škripek, Dubravka Šuica, Mylène Troszczynski, Julie Ward, Josef Weidenholzer
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	John Howarth, Arne Lietz, Francis Zammit Dimech

**POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

24	+
ALDE	Angelika Mlinar
ECR	Urszula Krupa, Branislav Škripek, Jadwiga Wiśniewska
EFDD	Daniela Aiuto
GUE/NGL	Malin Björk, Stefan Eck
PPE	Heinz K. Becker, Anna Maria Corazza Bildt, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Angelika Niebler, Dubravka Šuica, Francis Zammit Dimech
S&D	Vilija Blinkevičiūtė, Iratxe García Pérez, John Howarth, Arne Lietz, Liliana Rodrigues, Julie Ward, Josef Weidenholzer, Maria Gabriela Zoaň
VERTS/ALE	Florent Marcellesi, Terry Reintke, Ernest Urtasun

2	-
EFDD	Margot Parker
ENL	Mylène Troszczynski

3	0
PPE	Marijana Petir, Michaela Šojdrová, Anna Záborská

Uporabljeni znaki:

+ : za

- : proti

0 : vzdržani